

dr hab. Witold Holtz
Dziedzina – sztuki muzyczne
Dyscyplina – instrumentalistyka

Łódź, dnia 4 listopada 2019 r. ^{pl}

Recenzja pracy doktorskiej mgr Yuting He

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 30 września 2019 roku na podstawie Uchwały z dnia 9 września 2019 roku.

Zlecenie zostało podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku (t.j. Dz.U 2016, poz. 882 z późn. zm.) i zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 26 września 2016 r. (Dz.U.2016, poz.1586 z późn. zm.).

Dotyczy:

Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 21 maja 2018 roku w sprawie:

- wszczęcia na wniosek mgr Yuting He przewodu doktorskiego w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.
Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 9 września 2019 roku w sprawie:
- wyznaczenia recenzenta.

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 roku (t.j. Dz.U 2016, poz. 882 z późn. zm.) i zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 26 września 2016 r. (Dz.U.2016, poz.1586 z późn. zm.) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, prof. dr hab. Elżbietę Rosińską, pisma z dnia 30 września 2019 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Yuting He pt. **„*Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego na przykładzie wybranych utworów. Problemy interpretacyjno-wykonawcze*”** została dołączona stosowna dokumentacja.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust.2 pkt. 2, Rada Wydziału Fortepianu, Klawesynu i Organów podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu

doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani Yuting He.

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani mgr Yuting He urodziła się 12.04.1991 roku w Wuhan w prowincji Hubei. Naukę gry na fortepianie rozpoczęła w wieku lat pięciu pod kierunkiem prof. Ziyu Gu. Od 2006 roku kontynuowała swoją edukację w Szkole Muzycznej II stopnia w Wuhan doskonaląc swoje umiejętności pod pedagogiczną opieką prof. Yang Hu, Jin Tang i Nikoli Kryzanovskiego. Pod koniec 2008 roku rozpoczęła studia na roku zerowym w Hochschule für Musik Hans Eisler Berlin w klasie prof. Gabrieli Kupfernagel, współpracując również z prof. Qiming Yuan. W roku 2010 podjęła studia w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w klasie fortepianu prof. dr hab. Bogdana Czapiewskiego. Podczas studiów podnosiła swoje kwalifikacje pianistyczne z zakresu wykonawstwa muzyki kameralnej pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Prabuckiej-Firlej, dr Bogny Czerwińskiej-Szymuli i dr Mirosławy Sumlińskiej. Po ukończeniu studiów magisterskich w 2016 roku kontynuowała studia w klasie prof. dr hab. Bogdana Czapiewskiego jako studentka studiów doktoranckich. Pani Yuting He jest laureatką II nagrody International Music Competition Grand Prize Virtuoso w Salzburgu, III miejsca konkursu eMuse International Online Music Competition w Grecji w 2018 roku. Ponadto zdobywała laury na konkursach pianistycznych w Chinach w roku 2008 uzyskując Złoty Medal Pucharu Złotego Słonecznika w Wuhan oraz IV nagrodę Pucharu Złotego Słonecznika w Chinach Środkowych. Umiejętności pianistyczne doskonaliła na wielu kursach mistrzowskich u wielu znamienitych pianistów i pedagogów jak: Alberto Nose, Elżbieta Stefańska, Fabio Bidini, Pascal Devoyon, Daniel Riviera, Ingrid Fliter, Boris Petrushansky, Gottlieb Wallisch, Igor Tchetuev. Koncertowała w Chinach, Polsce, Szwecji Austrii i we Włoszech. Doktorantka brała czynny udział w zadaniach stricte naukowych, uczestniczyła w konferencji naukowej w Chinach oraz w Warszawie, podczas której wygłosiła wykład pt. „Jak muzyka wpływa na nasze zachowania i emocje-dlaczego muzyka jest naszą pasją.”

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Yuting He pt. **„*Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego na przykładzie wybranych utworów. Problemy interpretacyjno-wykonawcze*”** składa się z dzieła artystycznego oraz jego opisu w formie dysertacji. Rejestracja dźwiękowa zawiera wybrane utwory Juliusza Zarębskiego: Wielki Polonez Fis-dur op. 6, Róże i ciernie op. 13, Impromptu-kaprys op. 14, Balladę op. 18, Kołysankę op. 22 i Tarantellę op. 25

Nagrania, którego realizatorem jest Pani mgr Anna Kasprzycka, dokonano w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w dniach 1 lipca, 21, 22 i 23 sierpnia 2019 roku.

Przedstawione do oceny dzieło artystyczne jest dowodem dużego zaangażowania i pasji z jaką Doktorantka poszukuje form własnej muzycznej wypowiedzi w oparciu o stylistykę kompozycji Juliusza Zarębskiego. Twórczość tego przedwcześnie zmarłego kompozytora łącząca elementy stylu chopinowskiego z nową wirtuozowską fakturą fortepianową Franciszka Liszta stała się dla pianistki asumptem do popularyzacji nagranych na płycie kompozycji. Materiał muzyczny zarejestrowanych dzieł daje wykonawcy olbrzymie możliwości świadomego i swobodnego operowania zróżnicowaną kolorystyką brzmienia, wykorzystania całej palety odcieni dynamicznych i szerokiej gamy ekspresji muzycznej. Zróżnicowana forma poszczególnych utworów, różnorodność faktury, artykulacji w

połączeniu z często spiętrzonymi trudnościami technicznymi, stawiają przed wykonawcą trudne zadanie umiejętnego prowadzenia narracji muzycznej, logicznego budowania napięć i kulminacji, kontroli gatunku dźwięku, wolumenu i dysponowania odpowiednim czasem muzycznym. Z wielu zadań Doktorantka wywiązała się dobrze. Atutem pianistki jest duża wrażliwość, dobra kontrola brzmienia instrumentu i świadomość wykonawcza. Prezentuje satysfakcjonujący poziom pianistyczny, jej gra jest precyzyjna (poza kilkoma wyjątkami nieczystości w Polonezie i Impromptu-kaprysie) i logiczna. Zwraca uwagę dobra pedalizacja, umiejętność operowania zróżnicowaną dynamiką i artykulacją. Na podkreślenie zasługuje fakt, że mimo odmienności kulturowej i cywilizacyjnej Pani Yuting He wykazała się w sposób znaczący zrozumieniem wykonywanych dzieł. Róże i ciernie op. 13 to cykl pięciu miniatur, w którym moim zdaniem pianistka czuje się najlepiej. Predylekcja do wykonywania utworów rozbudowanych kolorystycznie i wyrazowo pozwala pianistce w pełni pokazać swoje walory. Faktura i tkanka dźwiękowa kompozycji pomaga Doktorantce operować zróżnicowanym barwowo dźwiękiem i czasem muzycznym. Zwłaszcza w pierwszej miniaturze umiejętności te wybrzmiewają najbardziej. Na uznanie zasługuje logika narracji Wielkiego Poloneza op. 6 oraz Ballady op. 18. Wielki Polonez Fis-dur op. 6 to jedno z najbardziej reprezentatywnych, często i chętnie wykonywanych przez pianistów utworów. Pełen chopinowskich inspiracji i wirtuozowskich środków wyrazu kusi swoją majestatycznością i brawurą wielu wykonawców. Pianistka dobrze odczytała intencje i główne idee utworu. Logicznie prowadzi narrację muzyczną, operuje zróżnicowaną dynamiką, dobrze panuje nad instrumentem w warstwie brzmieniowej. Jedynie fragmenty Quasi fantasia i Misterioso widziałbym bardziej zróżnicowane pod względem barwy dźwięku od pozostałych ogniw utworu. Tempa, dobrane dość ostrożnie, nie wpływają na konstrukcję dzieła ale lepsze proporcje między frazami kantylenowymi i wirtuozowskimi nadałyby większych walorów ekspresyjnych. Wyjątek stanowi końcowe Molto animato, które zostało potraktowane przez Doktorantkę bardzo indywidualnie. Zbyt ciężkie akordy hamują żywiołowy przebieg finału i nie stanowią zróżnicowania w stosunku do końcowego Moderato. Pani Yuting He we właściwy sposób eksponuje linearność fraz Ballady op.18 i Kołysanki op.22 uwypuklając ich kantylenowy charakter. Jej gra jest przemyślana, umiejętnie dostosowuje barwę i natężenie dźwięku fortepianu do charakteru i rodzaju ekspresji poszczególnych fraz, świadomie buduje napięcia i kulminacje nadając im odpowiednie znaczenie.

W kontekście całego dzieła artystycznego pewien niedosyt pozostawia realizacja zmian agogicznych i bardzo ostrożne tempa, żeby nie powiedzieć zdecydowanie za wolne, zwłaszcza w Impromptu-kaprysie, IV Miniaturze cyklu Róże i ciernie op. 13 i finale Wielkiego Poloneza op.6. Czynniki agogiczne jest elementem formotwórczym, wszelkie zachwiania, czy wybór zbyt wolnych temp często decyduje o niewłaściwym charakterze i pozbawia walorów wykonywanych dzieł. Tempa: Prestissimo, Allegro molto (quasi Presto), Presto oraz oznaczenia zmian agogicznych: Animato, Molto animato, są odczytane i wykonane bardzo ostrożnie. Nawet przy dobrej artykulacji i pulsacji jaką prezentuje pianistka w Tarantelli i II Miniaturze cyklu Róże i ciernie odniosłem wrażenie, że utwory te poprzez niewłaściwy dobór temp pozbawione zostały walorów szczególnych, stały się trochę bezbarwne. Nagranie naznaczone jest kilkoma niedoskonałościami najprawdopodobniej wynikającymi z montażu i pośpiechu przy nagraniu płyty. W Wielkim Polonezie op. 6 brakuje taktów 43 i 44, a w Impromptu – kaprysie takty 144 i 145 nieprawidłowo powtórzone są dwukrotnie. Ponadto w Polonezie pianistka nie ustrzegła się kilku nieczystości wynikających z braku precyzji gry.

Reasumując należy docenić Doktorantkę za odwagę artystyczną i pasję z jaką przystąpiła do podjęcia tego tematu. Konfrontacja z tak wymagającym repertuarem jest wyzwaniem dla niejednego pianisty. Odmiennosc kulturowa i często inne tradycje wykonawcze nie przeszkodziły mgr Yuting He w bardzo dobrym zrozumieniu istoty prezentowanych utworów i odnalezieniu idei

w nich zawartych. Doktorantka prezentuje dobry poziom pianistyczny, potrafi logicznie budować konstrukcję wykonywanych dzieł. Wybory artystyczne są autonomicznym przywilejem każdego wykonawcy. Uzależnione są od jego wrażliwości, temperamentu, poziomu wewnętrznej ekspresji i możliwości technicznych. Jeśli odtwórca jest konsekwentny, dobrze rozumie sens zawartych w utworach fraz i potrafi sugestywnie je przekazać – a takie mam odczucia po zapoznaniu się z przedstawionym dziełem artystycznym, to pomimo wszechobecnego w życiu każdego muzyka, także recenzenta poczucia, że można było coś zrobić inaczej, może lepiej, nagranie oceniam pozytywnie.

Część opisowa pracy doktorskiej zawiera trzy rozdziały poprzedzone wstępem, zakończone bibliografią, streszczeniem oraz abstrakt w języku angielskim. Dodatkowo Doktorantka zamieściła aneksy, w których znajdują się: spis ilustracji, tabel, przykładów muzycznych i materiałów nutowych wykorzystanych w pracy. Rozdział pierwszy poświęcony został życiu i twórczości Juliusza Zarębskiego. Autorka dość lakonicznie poruszyła zagadnienie języka muzycznego i sylwetki artystycznej kompozytora w kontekście przemian stylistycznych w muzyce II połowy XIX wieku. Na stronie 12 nadmieniła wprawdzie cyt. „J. Zarębski nie stronił od panujących w drugiej połowie XIX wieku tendencji stylistycznych, jednocześnie nasycając je polskimi pierwiastkami narodowymi.”, ale nie podjęła w szerszy sposób tego zagadnienia, w konsekwencji nie odpowiadając na kluczowe pytanie na czym polega wyjątkowość i oryginalność twórczości fortepianowej Zarębskiego. Fakty z życia kompozytora są jednak przedstawione logicznie i tworzą spójną całość.

W rozdziale drugim Doktorantka poddała bardzo szczegółowej analizie kompozycje pod kątem budowy formalnej, badania struktur rytmicznych i harmonicznym oraz hierarchizacji poszczególnych głosów i fraz. Jest to bardzo dogłębna analiza świadcząca o ponadprzeciętnej wnikliwości i skrupulatności jej autorki. Z pewnością wiedza ta w sposób bezpośredni wpływa na świadomość wykonawczą pianistki, która jak wynika z dołączonego w dokumentacji konspektu pracy chciała poszerzyć swoje badania także o inne kompozycje. Być może dlatego niepotrzebnie w dysertacji, która jest opisem dzieła artystycznego znalazła się szczegółowa analiza Trzech tańców galicyjskich, których doktorantka nie nagrała na płycie CD.

W trzecim rozdziale, wydaje się kluczowym z punktu widzenia pianisty, Doktorantka podzieliła się swoimi spostrzeżeniami opisując zagadnienia dotyczące szeroko pojętych problemów interpretacyjno – wykonawczych prezentowanych utworów. Wielokrotnie bardzo trafnie, choć w bardzo subiektywny sposób, wskazuje rozwiązania pomocne w prawidłowym zrozumieniu idei zawartych w prezentowanych utworach. Często porusza zagadnienie związane z pedalizacją, odpowiednim kształtowaniem dźwięku, aplikaturą. Przedstawia „gotowe” rozwiązania napotkanych problemów. Odnoszę wrażenie, że przywołuje je jako pewnik a nie propozycję. Oczywiście są to osobiste badania Doktorantki, z którymi w wielu aspektach się zgadzam, ale jest to bardzo ryzykowne, ponieważ przedstawione konkluzje mogą okazać się łatwymi do obalenia. Nie zmienia to faktu, że wysoko oceniam analityczną i badawczą część pracy, w której poruszona została bardzo duża ilość wątków związanych z elementami dzieła muzycznego, które poddane zostały rzeczowej i merytorycznej analizie.

Przypuszczalnie jest to pierwsza chińska analiza twórczości fortepianowej Juliusza Zarębskiego, tłumaczona z języka chińskiego na angielski i dopiero później na polski. Odmienność formułowania myśli i zdań, „kwiecistość” języka chińskiego, wyjaśnia kilka niezgrabności językowych, nadużywania znaków interpunkcyjnych czy budowania przesadnie rozbudowanych zdań. Muszę jednak przyznać, że praca napisana jest bardzo starannie. Na uznanie zasługuje ilość wykorzystanych przykładów nutowych (182), bogata bibliografia zawierająca 36 pozycji książkowych i 6 źródeł internetowych.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z przedstawioną do oceny przez Panią mgr Yuting He pracą doktorską pt. **„Twórczość fortepianowa Juliusza Zarębskiego na przykładzie wybranych utworów. Problemy interpretacyjno-wykonawcze”**, stwierdzam, że Doktorantka wykazała się wysokim poziomem artystycznym i dużą wiedzą w swojej dziedzinie. Sposób ujęcia tematu, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów artystycznych i wykonawczych świadczy o dobrym przygotowaniu do prowadzenia działalności artystyczno – naukowej. Tym samym spełniła wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku oraz z dnia 03.10.2014 roku (Dz.U. z 2014 poz.1383) (z późniejszymi zmianami). Popularyzacja twórczości Juliusza Zarębskiego przyczyni się zapewne do propagowania kultury polskiej w Chinach i większego zainteresowania spuścizną polskich kompozytorów. Na tym w głównej mierze polega znaczący wpływ w rozwój reprezentowanej przez Doktorantkę dyscypliny artystycznej.

Pracę doktorską Pani mgr Yuting He przyjmuję.

dr hab. Witold Juch